

ASIA

Kuusiston alueen ulkoilureittisuunnitelman vahvistaminen

VIREILLETULO

3.11.2022

HAKIJA

Toholammin kunta, sivistyslautakunta

HAKEMUS

Toholammin kunta on hakenut Kuusiston alueen ulkoilureittisuunnitelman vahvistamista. Kuusiston alueelle lähelle Toholammin koulukeskusta ja taajamaa on laadittu Toholammin kunnan toimesta ulkoilulain mukainen ulkoilureittisuunnitelma. Kuusiston alueella on noin 6 metriä leveä, kivi-tuhkapohjainen kuntoratareitistö, ja 1,5 km pitkä purupohjainen reitti. Yhteensä ulkoilureitti on 6,5 km pitkä. Reitti on kesäaikaan kävelijöiden, juoksijoiden ja pyöräilijöiden, sekä talvisin hiihtäjien käytössä. Suunnitelmassa on huomioitu ulkoilureitistön muuttuminen tulevan yleisurheilukentän alueella vanhojen ulkoilureittipohjien lisäksi. Toholammin kunta vastaa reitin ylläpidosta. Reitille tullaan hankkimaan uudet opasteet ja merkinnät.

Kuusiston alueen ulkoilureittisuunnitelman mukainen reitistö tuo kuntosradalle jatkuvuutta, jolla kuntoilijoiden matalan kynnyksen ulkoliikunta ja lähiliikunta taajaman läheisyydessä voidaan jatkossakin taata turvallisissa puitteissa ylläpitämällä reittiä asianmukaisesti niin kesä- kuin talviaikaan. Lisäksi maanomistusolot ovat muuttuneet ulkoilureitin alueella ja kaikkien maanomistajien kanssa ei ole voimassa olevaa vuokrasopimusta ulkoilureitin suhteen.

ULKOILUREITTISUUNNITELMAN NÄHTÄVILLÄPITO JA KUULEMINEN

Ulkoilureittisuunnitelma on ollut nähtävillä 15.6.–30.6.2022 Toholammin kunnan verkkosivuilla ja Toholammin kunnan sivistystoimessa sekä kuulutettuna 16.6.2022 julkaistussa Lestijoki-lehdessä.

MUISTUTUKSET

Ulkoilureittisuunnitelmasta on jätetty kolme muistutusta, joihin sivistyslautakunta on antanut vastineet.

Muistutukset 1 ja 2

Muistutus 1, allekirjoittajina kiinteistöjen 849-401-25-122 ja 849-401-25-217 omistajat ja muistutus 2, allekirjoittajana kiinteistön 849-401-25-102 omistaja.

Muistutuksen 1 allekirjoittajat vastustavat ulkoilureitin vahvistamista kiinteistöillensä. Muistutuksen 2 allekirjoittaja yhtyy muistutuksessa 1 esitettyyn. Muistutusta perustellaan seuraavasti:

Ulkoilureitin sijainti ei ole sivistyslautakunnan päätöksessä (26§/31.5.2022) valmistelijan kuvaaman mukaisesti Toholammin taajama-alueella vaan taajama-alueen ulkopuolella/reunalla.

Kunta on rakentanut ulkoilureitin ulkopuoliseen lähiympäristöön erilaista virkistyskäyttöä. Tällä tarkoitetaan alueelle muodostettua frisbee golf-rataa, kuntoportaita tai muuta maastossa tapahtuvaa liikuntaa, kuten suunnistustoimintaa, maastajuoksua tai -pyöräilyä. Frisbee golf aiheuttaa todennetusti maastolle, taimikolle ja puustolle vahinkoa, minkä vuoksi radan maa-alueet tulee olla radan haltijan omistuksessa tai korvaukset tulee vastata toiminnasta aiheutuvaa vahinkoa maanomistajalle.

Muistuttajien mukaan kunnan tulisi lunastuslain 4 §:n mukaisesti neuvotella maanomistajien kanssa muista vaihtoehtoisista menettelyistä maa-alueiden hallintaan saamiseksi ennen ulkoilureittisuunnitelman laadintaa.

Kunnan esittämä ulkoilureitti on Toholammin kirkonkylän osayleiskaavan vastainen. Reitti on suunniteltava kaavan mukaisesti.

Muistutuksen mukaan laajamittaista ulkoilutoimintaa ja metsätalouskäyttöä ei ole mahdollista yhteensovittaa kyseisellä kapealla metsäsaralla. Ulkoilureitti haittaa merkittävästi tai estää alueella metsästämistä. Kunta ei ole pyytänyt lausuntoa alueen metsästysseuroilta, joille metsänsäran metsästysoikeudet on vuokrattu ja joiden metsästysoikeutta kyseinen suunnitelma haittaa merkittävästi.

Kunnan vastine muistutuksiin

Toholammin kunnan muistutukseen antamassa vastineessa todetaan, että taajama-alueen rajauksella ei ole merkitystä ulkoilureittisuunnitelman toteutumisen kannalta.

Nähtäville asetettu ulkoilureittisuunnitelma koskee ainoastaan kuntoratareitistö. Suunnittelualueelle on sijoitettu frisbeegolf-rata maanomistajien

kanssa erikseen tehtyjen sopimusten perusteella. Frisbeegold-rata ei sisälly nyt käsiteltävään ulkoilureittisuunnitelmaan. Kunta sopii frisbeegolf-radan sijoittamisesta maanomistajien kanssa erikseen.

Kunta on pyrkinyt ensisijaisesti sopimaan maanomistajien kanssa reitti-alueen käytöstä ja siitä maksettavasta korvauksesta. Kaikkien omistajien kanssa ei olla päästy asiassa sopimukseen. Kunnan näkemyksen mukaan asia on tarkoituksenmukaisinta ratkaista toimituksessa. Ulkoilureittilain mukainen toimitus on lievempi ja vaihtoehtoinen keino lunastuslain menettelyyn.

Muistutuksessa esitetty piirros ei ole ulkoilusuunnitelmassa esitetty reitti, vaan polku, joka ei sisälly suunniteltuun reittiin. Suunniteltu reitti vastaa nykyisen kuntoradan nykyistä linjausta lukuun ottamatta kunnan omistamia kiinteistöjä.

Ulkoilureitin pitämistä ei vaikeuta satunnainen metsätyökoneilla ylittäminen ja ulkoilureitin sijoittaminen voidaan toteuttaa aiheuttamatta merkittävää haittaa muun alueen metsätalouskäytölle.

Asutuksen ja taajamatoimintojen läheisyys sekä metsästyksessä noudatettavat suojaetäisyydet rajoittavat ulkoilureitistä riippumatta metsästyksen tosiasiallisia edellytyksiä siinä määrin, että ulkoilureitin aiheuttama lisähaitta on kunnan näkemyksen mukaan korkeintaan vähäinen.

Muistutus 3

Kiinteistön 849-401-25-139 omistajan mukaan ulkoilureitti haittaa palstan metsätalouskäyttöä. Palstalla olevan nykyisen (n. 5 ha) ja tulevan taimikon hoito edellyttävät kulkuyhteyksiä. Ulkoilureittisuunnitelman toteutuminen toisi rajoituksia ja vaikeuttaisi palstan metsätalouskäyttöä. Metsätalouskoneet ja metsätyöt aiheuttavat myös turvallisuuden näkökulmasta suojaetäisyydet julkisiin reitteihin. Korvausvastuu siirtyy hyväksytyn ulkoilureitin myötä maanomistajalle, mihin ei voida suotua. Muistuttaja ei voi hyväksyä metsänhoidollisille töille aiheutuvia haittoja ja rajoitteita tai velvollisuutta korvata ulkoilureitille aiheutuneita vahinkoja.

Kunnan vastine muistutukseen

Kunnan vastineen mukaan reittialueen käytöstä on sovittu kiinteistön aiemman omistajan olleen perikunnan kanssa vuonna 1996 myöhempiä omistajia sitovasti ja tämänkin kiinteistön osalta ajan kulumisen ja omistajanvaihdoksen myötä reitin sopimuksenvarainen käyttöoikeus näyttäytyy epäselvänä. Kunta katsoo tässäkin muistutuksessa, että ulkoilureitin perustamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa kiinteistöllä harjoitettavalle kotitarvemetsätaloudelle eikä sille ole vaikutusta kulkuyhteyksien järjestämiseen kiinteistölle.

LAUSUNNOT

Hakemuksen ja siihen jätettyjen muistutusten perusteella ELY-keskus pyysi Suomen Riistakeskukselta lausuntoa hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksista metsästykseseen ja riistan lisääntymiselle.

Lausunnosta on kuultu hakijaa ja muistutuksen jättäjiä 7.2.2023 päivällä kuulemiskirjeellä. Määräaika vastineen antamiselle oli 1.3.2023.

Toholammin kunta on 10.2.2023 todennut, että sillä ei ole lausuttavaa Suomen Riistakeskuksen lausunnosta.

Muistutuksen 1 allekirjoittajat ovat 24.2.2023 jättäneet ELY-keskukselle mielipiteensä Suomen Riistakeskuksen lausunnosta.

Suomen Riistakeskuksen lausunnon mukaan suunnitellun ulkoilureitin tekemisestä tai käytöstä ei aiheudu merkittävää riistaeläinten elinympäristön turmeltumista tai huomattavaa lisähäiriötä riistan lisääntymiselle nykytilanteeseen nähden. Metsästyslain 25 §:n mukaan ilman rakennuksen omistajan tai haltijan nimenomaista lupaa eläintä ei saa ampua 150:tä metriä lähempänä sellaista rakennusta, jossa asutaan. Käytännössä edellä mainittu säädös rajaa valtaosan ulkoilureittialueesta metsästyksen ulkopuolelle. Tämän takia Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan ulkoilureitistä koituva haitta metsästykselle on vähäinen.

Muistutuksen 1 antajat ovat jättäneet vastineen Suomen Riistakeskuksen lausunnosta. Vastineen mukaan vanhemmalla muistuttajalla on yli 60 vuoden kokemus alueen riistaeläinten käyttäytymisestä ja niiden metsästyksestä kyseisellä alueella. Vuosikymmenet alueella on ja on ollut hyvä metsäkanalintukanta. Runsaat kuusikot ovat olleet metson soidin- ja pesimäpaikkoina. Hirvet ovat käyttäneet alueen kuusikoita suojapaikkoina. Susien lisääntyessä kylän läheisyys on antanut yhä enenemässä määrin hirville hyviä suojametsiköitä. Vuosikymmenten aikana kaava-alueen leviäminen on pienentänyt voimakkaasti riistaeläinten elinympäristöä. Uudet tuulivoima-alueet supistavat vuorostaan etäämpää asutuksesta riistaeläinten elinolosuhteita. Paineet riistaeläinten elinympäristön suojelemiseen kaikin keinoin on kasvussa.

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa Kuusiston alueen ulkoilureittisuunnitelman hakemuksen mukaisesti.

PERUSTELUT

Reitin merkitys yleisen ulkoilutoiminnan kannalta

Ulkoilulain (606/1973) 1 §:n mukaan, jos yleisen ulkoilutoiminnan kannalta on tärkeää saada johdetuksi ulkoilijain kulkeminen kiinteistön kautta eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa kiinteistölle, on tästä luovutettava alue ulkoilureittinä käytettäväksi.

Reittiä voidaan pitää Toholammin kunnan yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeänä ja tarpeellisena, joten sen perustamisen edellytykset ovat olemassa. Reitin perustaminen selkeyttää reitin ylläpitäjän ja maanomistajien välisiä suhteita ulkoilureittiasiaassa.

Ulkoilureittisuunnitelma

Ulkoilulain 3 §:n 2 momentin mukaan ulkoilureittisuunnitelma laaditaan kunnan toimesta ja on suunnitelmassa osoitettava reitin kulku ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitetut liitännäisalueet niin, että ne voidaan suunnitelman perusteella tarvittaessa merkitä maastoon. Suunnitelmassa on myös mainittava ne kiinteistöt, joiden alueen kautta reitti tulisi kulkemaan.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkoilureittisuunnitelmassa on mainittava, mihin ulkoiluun liittyvään kulkemiseen reitti on tarkoitettu.

Ulkoilulain 3 §:n mukaisesti suunnitelmassa on esitetty reitin kulku niin, että se voidaan merkitä maastoon. Suunnitelmassa ilmenevät ne kiinteistöt, joiden kautta reitti kulkee. Ulkoilureittisuunnitelmasta ilmenee reitin käyttötarkoitus.

Suunnitelman nähtävillä olo ja kuuleminen

Ulkoilulain 4 §:n mukaan kunnan on pidettävä ulkoilureittisuunnitelman nähtävänä 14 päivänä ajan. Suunnitelman nähtävälle asettamisesta on kuulutettava siinä järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tiedoksi. Lisäksi suunnitelman nähtävälle panemisesta on erikseen ilmoitettava maanomistajille.

Reittisuunnitelma on ollut nähtävillä ja siitä on tiedotettu maanomistajia ulkoilulain 4 §:n mukaisesti.

Alueen kaavoitus

Reitti sijoittuu keski- ja eteläosissa Toholammin kirkonkylän osayleiskaava-alueelle, joka on kaavassa merkitty asuinpienaloalueeksi (AP). Lisäksi reitti sijoittuu eteläosassa osayleiskaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M) merkitylle alueelle.

Ratkaisut muistutuksiin

Ratkaisu muistutuksiin 1 ja 2

Muistus ei estä reittisuunnitelman vahvistamista. Reitistä ei aiheudu kiinteistöille ulkoilureittilain 1 §:n tarkoittamaa huomattavaa haittaa, koska reitti vahvistetaan jo olemassa olevan reitin paikalle. Taajaman

läheisyyden vuoksi metsästykselle ei aiheudu merkittävää haittaa. Frisbeegolf-rata ei sisälly nyt vahvistettavana olevaan ulkoilureittisuunnitelmaan, vaan kunnan on sovittava frisbeegolf-radasta maanomistajien kanssa.

Ratkaisu muistutukseen 3

Muistutus ei estä reittisuunnitelman vahvistamista. Reitistä ei aiheudu kiinteistöille ja metsätalouskäytölle ulkoilureittilain 1 §:n tarkoittamaa huomattavaa haittaa. Kun otetaan huomioon se, että kyseessä on jo olemassa olevan reitin vahvistaminen, ei reitin vahvistamisen voida ennakolta arvioiden aiheuttavan alueen käytölle merkittävää haittaa entiseen tilanteeseen nähden.

Suomen Riistakeskuksen lausunto ja siihen annettu vastine

Lausunto ja siihen annettu vastine ovat eri mieltä ulkoilureitin vaikutuksista riistaeläinten elinolosuhteilla ja metsästykselle. Ulkoilulain 1 ja 3 §:n mukaan reitti on suunniteltava siten, ettei sen tekemisestä tai käytöstä aiheudu *merkittävää* haittaa. Ennalta arvioiden ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että ulkoilureitillä ei olisi ollenkaan vaikutuksia metsästykselle. Kun otetaan huomioon Suomen Riistakeskuksen lausunnossa esitetty, erityisesti metsästyksen vaatimista turvaetäisyyksistä; reitin sijoittuminen suurelta osin taajaman kupeeseen; ja se, että kyseessä on olemassa olevan reitin vahvistaminen ulkoilulain mukaisessa menettelyssä, ELY-keskus arvioi, että reitti ei aiheuta ennakolta arvioiden ulkoilulain tarkoittamalla tavalla merkittävää haittaa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ulkoilulaki (606/1973) 1–3 §, 3 a § (618/1993), 4 § (1572/2009), 5 § ja 29 § (1413/2019).

JATKOTOIMENPITEET

Ulkoilulain 8 §:n mukaan maan käyttöoikeuden luovuttamisesta ulkoilureittiä varten sekä vahingoista ja haitasta, joita muutoin aiheutuu alueen omistajille tai haltijalle ulkoilureitin pitämisestä ja käyttämisestä, suoritetaan korvaus. Korvauskysymykset käsitellään ulkoilureittitoimituksessa, jota haetaan maanmittauslaitokselta.

Toholammin kunnan tulee hakea ulkoilureittitoimitusta kirjallisesti maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä tämä päätös ja ulkoilureittisuunnitelma.

PÄÄTÖKSEN KUULUTUS

Tämä päätös on kuulutettu 13.3.2023 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivulla. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Toholammin kunnassa kuntalain mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa Teemu Mäkelä, puh. 0295 027 056 ja Leena Rinkineva-Kantola, puh. 0295 027 920 tai sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Luonnonsuojeluyksikön päällikkö

Leena Rinkineva-Kantola

Juristi

Teemu Mäkelä

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

LIITTEET

- Kuusiston alueen ulkoilureittisuunnitelma
- Valitusosoitus

MAKSU

Päätöksestä ei peritä maksua.

PÄÄTÖS

Hakijalle sähköisesti.

TIEDOKSI

Erillisen luettelon mukaisesti maanomistajat ja muistuttajat.

Tämä asiakirja EPOELY/2568/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2568/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mäkelä Teemu 10.03.2023 14:31

Hyväksyjä Rinkineva-Kantola Leena 10.03.2023 14:41

TOHOLAMPI
Ulkoilureittien muutos urheilukentän alueella

■ ■ ■ ■ ■ Urheilukentän suunnitelma

— Ulkoilureitin muutos suunnitelma-alueella

— Nykyinen ulkoilureitti

MK 1:4000 0 50 100 150 200 250

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vaatimatta, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä päätökseen merkitystä postinjättöpäivästä, ellei muuta näytetä. Milloin päätös on lähetetty sähköisenä viestinä vastaanottajan suostumuksella, se katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei tarvitse esittää, jos: 1) päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa; 2) asiamies

on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa; 3) valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen voi tehdä Vaasan hallinto-oikeuteen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs
Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Puhelin:	Kirjaamo 029 56 42780
Puhelinvaihde:	029 56 42611
Faksi:	029 56 42760
Sähköposti:	<u>vaasa.hao@oikeus.fi</u>
Aukioloaika:	ma-pe klo 8.00-16.15

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>